لهستان؛ از آرامستان‌های انزلی تا دژ ترامپ

بر دوش باد موافق

محبوبه ولی، روزنامه‌نگار

چهار کشتی روسی در ساحل بندر پهلوی لنگر انداخته‌اند؛ اوایل فروردین ۱۳۲۱ است، در میانه بلوای جنگ جهانی دوم. هر روز که می‌گذرد، کشتی‌های بیشتری می‌آیند. صورت مسافرهایشان از زن و کودک و سرباز و پیر و جوان سرخ است، سرمای سیبری را با خود آورده‌اند. روس نیستند، لهستانی‌اند؛ اما از شوروی می‌آیند و بسیاری‌شان جان به در بُردگان اردوگاه‌های کار اجباری استالین در شوروی و قزاقستان‌اند.

از حمله نازی‌ها و بعد شوروی‌ها به کشورشان هم جان به در برده‌اند. حالا که با کشتی به انزلی می‌آیند، آلمان به شوروی حمله کرده و استالین مجبور شده در مقابل دولت لهستان کوتاه بیاید و توافق کند که نه تنها نظامیان تجهیز شده لهستانی، بلکه غیرنظامیان زندانی در اردوگاه‌های شوروی نیز از طریق ایران به فلسطین و آفریقا مهاجرت کنند. کشتی‌هایی که هزار هزار لهستانی‌ها را با خود از شوروی به انزلی می‌آوردند، نتیجه همین توافق هستند.

به فاصله سه سال ۱۵۰ هزار لهستانی به ایران آمدند. هزاران تن از آنها مهاجرت کردند، هزاران تن دیگر ماندگار شدند و ایران شد وطن دومشان و بسیاری دیگرشان در همان روزها و ماه‌های اول از بیماری و رنج اردوگاه‌های استالینی جان باختند و تنشان در خاک ایران دفن شد. حالا آرامستانی در بندر انزلی دارند و گورستانی در دروازه دولاب تهران که مدفن بیش از دو هزار و ۵۰۰ لهستانی است.

از آن روزها ۷۰ سال می‌گذرد. ایام چرخیده‌اند و چرخیده‌اند تا به امروز که ایران درگیر برجامی از نفس افتاده است. خبر سه روز پیش مایک پمپئو، وزیر امور خارجه آمریکا دوباره نام ایران و لهستان را به هم پیوند داده است.

او سه روز پیش در قاهره اعلام کرد که قرار است ۱۳ و ۱۴ فوریه (۲۴ و ۲۵ بهمن) اجلاسی برای گسترش ثبات و آزادی در خاورمیانه در ورشوی لهستان برگزار شود که هدفش نیز خنثی کردن نقش بی‌ثبات‌کننده ایران در خاورمیانه است. به گفته او قرار است کشورهایی از آسیا، آفریقا، اروپا و خاورمیانه هم در این اجلاس شرکت کنند.

حساب بزرگ لهستان روی ترامپ

خوب ترامپ و تیم همراهش از این گونه اجلاس و برنامه‌ها علیه ایران کم نداشته‌اند و ندارند، اما آنچه در این مورد اخیر برای بسیاری سوال شده است، «لهستان» است. ماه‌های گذشته دانمارک و چند کشور اروپایی دیگر ایران را به بهانه‌های تروریستی تحت‌فشار گذاشته بودند، اما نامی از لهستان نبود. در سال‌های گذشته نیز روابط ایران و لهستان، روابط نسبتا بدون تنشی بوده است، حالا بسیاری به دنبال پاسخ این سوال افتاده‌اند که چرا لهستان؟ چرا کشوری که روزگاری ایران آغوش خود را به روی آوارگان جنگی‌اش باز کرد و میزبانش بود، امروز میزبان دشمن ایران در خاک خود شده است؟

خوب ساده‌ترین و کلی‌ترین پاسخ به این پرسش این است که به واقع «سیاست پدر و مادر ندارد» و البته مناسبات سیاسی بیش از آنکه بر مدار تاریخ حرکت کنند، حول محور «قدرت» می‌چرخند و همین بازی قدرت است که لهستان را میزبان اجلاس ضدایرانی پمپئو کرده است.

لهستان امروزی گرچه دیگر آن کشور جنگ‌زده دیروز نیست، اما هنوز در میان قدرتی مانند آلمان در همسایگی‌اش و روسیه که به واسطه او کراین به خاک لهستان می‌رسد، آسیب‌پذیر است و به‌رغم این آسیب‌پذیری تجهیزات نظامی آن متعلق به دوران جنگ سرد است.

لهستان هنوز از روسیه واهمه دارد؛ واهمه‌ای که پس از انضمام شبه‌جزیره کریمه به روسیه افزایش یافته است و همچنان روابط خوبی با آلمان که یکی از قدرتمندترین کشورهای اتحادیه اروپاست ندارد. به نظر می‌رسد لهستان برای کاهش هرچه بیشتر این آسیب‌ها، حساب بزرگی روی آمریکا باز کرده است. درگیری دولت فعلی لهستان با حزب رقیبش نیز نیاز به او به حمایت آمریکا را افزایش داده است.

رسانه‌ها این روزها مخاطبان خود را ارجاع می‌دهند به پیشنهاد چهار ماه پیش لهستان به آمریکا؛ پیشنهادی از سوی آندژی دودا، رئیس جمهوری لهستان برای ساخت یک پایگاه اتمی در خاک لهستان اما برای آمریکا. او گفت که لهستان نام این پایگاه را «دژ ترامپ» خواهد گذاشت. دونالد ترامپ لبخندی به پهنای صورت زد و گفت که این پیشنهاد را بررسی و نظرش را اعلام خواهد کرد.

رئیس جمهوری لهستان پیشنهاد ساخت یک پایگاه اتمی در خاک لهستان اما برای آمریکا را داد و گفت که نام این پایگاه را «دژ ترامپ» خواهد گذاشت. دونالد ترامپ لبخندی به پهنای صورت زد و گفت که این پیشنهاد را بررسی می‌کند

اولین حامی اروپایی ترامپ پس از خروجش از برجام

در مورد برجام نیز تصمیم لهستان، خشنودی ترامپ را به همراه داشت. لهستان یکی از ۲۸ عضو اتحادیه اروپاست و دقیقا نخستین کشور اروپایی که موضعی متفاوت با اتحادیه اروپا در خصوص برخورد آمریکا با برجام گرفت. دولت این کشور هم مانند دیگر کشورهای اروپایی اعلام کرد که از برجام حمایت می‌کند و برای کاهش هزینه‌های خروج آمریکا از برجام، کنار اروپا می‌ایستد، اما یک ماده و تبصره هم اضافه کرد و آن اینکه «در عین حال نگرانی ایالات متحده در موضوعات امنیتی و استراتژیک درباره ایران را هم درک می‌کند.» به اروپا هم توصیه کرد که به این نگرانی‌ها توجه بیشتری کند.

بهار امسال پس از خروج آمریکا از برجام شرکت گاز دولتی پیجی نیگ (بزرگترین شرکت نفت و گاز لهستان) فعالیت‌های خود را در ایران متوقف کرد. مدیرعامل این شرکت گفت که «تحریم‌ها هر لحظه ممکن است اعمال شوند و هیچ‌کس نمی‌خواهد خطر کند. شرکت‌های نفت و گاز هنگام حفاری و اکتشاف خطر می‌کنند، اما وارد بازی سیاست نمی‌شوند.»

اما همزمان با این خروج از ایران، لهستان بزرگترین قرارداد تسلیحاتی تاریخ خود به ارزش ۴٫۷ میلیارد دلاری با شرکت ریتون، یکی از بزرگترین تولیدکنندگان تجهیزات نظامی آمریکا را منعقد کرد.

شاید شرکت نفت و گاز لهستان وارد بازی سیاسی نشده باشد، اما قطعا دولت لهستان وسط این بازی سیاسی و اتفاقا وسط جنگ سرد دیرین آمریکا و روسیه است. نه تنها لهستان، ایران و بسیاری کشورهای دیگر نیز در میانه این جنگ سرد هستند. موضوعات مورد مناقشه آمریکا و روسیه که لهستان در آنها نقش دارد کم نیست، مانند ساخت خط لوله انتقال گاز طبیعی از روسیه به آلمان که آمریکا و لهستان هر دو در مقابل آن ایستاده‌اند.

شریک دزد و رفیق قافله

به هر حال لهستان در این طناب‌کشی طرف آمریکا را گرفته و بدین ترتیب جزء آن دسته از کشورهای اروپایی است که ایران نمی‌تواند حساب چندانی روی آن باز کند. در بهترین حالت اروپای فعلی، هم شریک دزد است و هم رفیق قافله. از یک طرف سازوکار رابطه مالی ایران با اروپا (SPV) را طراحی می‌کند و پیش پای ایران می‌گذارد و از طرف دیگر خاکش را برای فشارهای بیشتر آمریکا بر ایران در اختیار ترامپ می‌گذارد. کشورهایی مانند دانمارک نیز به بهانه اقدامات تروریستی ایران را لای منگنه می‌گذارند.

در این میان کار دستگاه دیپلماسی سخت و زیر ذره‌بین است. محمدرضا پورابراهیمی، رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس روز گذشته به مهر گفته است: «گزارش‌های ما حاکی از آن است که اروپایی‌ها ظرف چند هفته آینده عملیات اجرایی SPV را انجام می‌دهند که البته آمریکا فشار زیادی بر اروپایی‌ها می‌آورد تا این موضوع عملیاتی نشود.»

او گرچه خود از فشارهای آمریکا سخن گفته، اما در ادامه اضافه کرده: «در صورتی که طی هفته‌های آینده SPV عملیاتی نشود و عملا از همکاری اروپا با جمهوری اسلامی ایران اتفاق مثبتی در مراودات بانکی ما رخ ندهد، سؤال از وزیر امور خارجه و دیگر مسئولان ذیربط در دستور کار مجلس قرار خواهد گرفت.»

سیدجلال ساداتیان، سفیر اسبق ایران در انگلیس نیز به ناکافی بودن فعالیت دیپلماتیک ظریف اشاره کرده و گفته است: «شخص وزیر خارجه به تنهایی در تمام دنیا به طور همزمان نمی‌تواند سفر کند، توضیح دهد و روشنگری کند. خوب است که ایران یک تعدادی از چهره‌ها و شخصیت‌ها را آماده نگاه دارد و برای این نوع سفرها آنها توجیه باشند که چگونه به کشورهای مختلف رفته و با ملاقات‌های مختلف و در عرصه‌های مختلف، پاسخگوی فعالیت‌های رسانه‌ای که طرف مقابل با هزینه‌های بسیار زیاد انجام می‌دهد، باشند.»

به فاصله سه سال ۱۵۰ هزار لهستانی به ایران آمدند. هزاران تن از آنها مهاجرت کردند، هزاران تن ماندگار شدند و بسیاری دیگرشان از بیماری و رنج در اردوگاه‌های استالینی جان باختند و تنشان در خاک ایران دفن شد

آنچه که سفیر اسبق ایران در انگلیس درباره آن گفته است، همان سفرهایی که پمپئو این روزها دارد در عراق و اردن و مصر و امارات و قطر و بحرین و عربستان و کویت و عمان انجام می‌دهد تا آنها را نسبت به سیاست‌های آمریکا در منطقه متقاعد کند. و البته شعبه اروپایی این سفرها را به لهستان برده است. از بنیامین نتانیاهو نیز برای شرکت در اجلاس لهستان دعوت کرده است.

هشدار ایران درباره اقدام متقابل

وزارت خارجه ایران دیروز کاردار لهستان فراخوانده است. رئیس اداره اول شرق اروپای وزارت امور خارجه ضمن اعتراض خود گفته است که برگزاری این اجلاس حرکتی خصمانه علیه جمهوری اسلامی ایران است و انتظار می‌رود، لهستان از همراهی با آمریکا در برگزاری این کنفرانس خودداری کند.

کاردار لهستان اما توضیح داده که این کنفرانس ضد ایرانی نیست و مواضع لهستان با اظهارات اخیر مقامات آمریکایی متفاوت است.

طرف ایرانی این توضیح را ناکافی دانسته و با تاکید بر ضرورت اقدام جبرانی فوری دولت لهستان هشدار داده که در غیر این صورت جمهوری اسلامی ناچار به اتخاذ اقدامات متقابل است.

کاردار لهستانی هم با اشاره به روابط تاریخی دو کشور اظهار کرده که پیام دولت جمهوری اسلامی ایران را به مقامات ذیربط لهستان منعکس خواهد کرد.

آن روابط تاریخی مورد اشاره، احیانا همان کشتی‌های حامل پناهجوهای لهستانی هستند که جایی در مناسبات قدرت ندارند. شاید ترامپ از این اجلاس نتیجه مورد انتظارش را نگیرد، اما برگزاری آن قطعا نقطه تاریکی در روابط ایران و لهستان خواهد بود.

روی موج کوتاه

سیستم مدیریتی کشور در گِل مانده است

محسن رضایی، دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام در جمع جهادگران دفاع مقدس و سازندگی گفت: الان سیستم اداری و مدیریتی کشور در گِل مانده است و در بمباران اقتصادی دشمن، دچار به هم‌ریختگی شده است. در این جنگ شدید اقتصادی، نیروهایی که توان مدیریت در صلح را دارند نمی‌توانند کاری انجام دهند. مدیریت در حالت صلح و در حالت جنگ، دو نوع است. در این شرایط باید نیروهای انقلابی وارد عمل شوند و از کارهای پراکنده خودداری کنند و به کارها طبق یک هدف‌گذاری دو تا پنج ساله جهت بدهیم؛ دوستان جهادگر منتظر منابع دولتی نباشند.

امکان افزایش یارانه نقدی وجود ندارد

حسن حسینی شاهرودی، عضو هیأت رئیسه کمیسیون اقتصادی مجلس گفت: با شرایط فعلی اقتصادی کشور، امکان افزایش یارانه نقدی وجود ندارد. دولت منابع لازم برای افزایش یارانه نقدی را ندارد مگر آنکه مالیات را افزایش دهد که باز هم بر مردم فشار می‌آید و تورم ایجاد می‌شود. طبق مصوبه مجلس، یارانه دهک‌های بالای جامعه باید حذف شده و به یارانه دهک‌های پایین جامعه اضافه شود که متاسفانه دولت آن را اجرایی نمی‌کند.

روایت رحیم‌پور ازغدی از روابط ناسالم مذهبی‌ها

حسن رحیم پور ازغدی، عضو شورای عالی انقلاب فرهنگی گفت: لباس پسری را نگاه می‌کنیم و تصور می‌کنیم نماز شب‌خوان است اما باطنش را می‌بینیم یک آدم الدنگ است. در همین فضای مجازی، دختر و پسرها با هم قرار می‌گذارند. آنها که مذهبی‌اند، قرار می‌گذارند در بین الحرمین. دختر عکس خود را با چادر امانز دیک و شفاف می‌گذارد و پسر هم زیرش می‌نویسد: ما رایت الا جمیلا. با خود گفته یک عبارت عربی بگوییم که اسلامی باشد؛ دختربازی اسلامی.

ایستگاه آخر CFT

لعیا جنیدی، معاون حقوقی رئیس جمهوری از پایان جلسات سه جانبه خود با محمدجواد ظریف وزیر خارجه و عباسعلی کدخدایی سخنگوی شورای نگهبان درباره CFT خبر داد و گفت: سعی کردیم با شورای نگهبان تعاملی برای سوال‌های صورت گرفته داشته باشیم اما در نهایت آنها دو، سه مورد را پذیرفتند و بقیه را رد کردند. حالا اگر بر روی آن اصرار شود این لایحه به مجمع خواهد رفت. فکر می‌کنم CFT پس از پالرمو در دستور کار مجمع قرار بگیرد.

ظریف در عراق

محمدجواد ظریف، وزیر امور خارجه کشورمان که در رأس هیأتی سیاسی و اقتصادی به عراق سفر کرده، روز گذشته وارد بغداد شد و مورد استقبال نزار خیرالله، قائم‌مقام وزیر امور خارجه عراق قرار گرفت. به گزارش پایگاه خبری شبکه «العربیه»، ظریف در این سفر قرار است با «عادل عبدالمهدی» نخست‌وزیر و «محمدالحلبوسی»، رئیس پارلمان و «برهم صالح» رئیس جمهور عراق، و همچنین با مقامات مسئول منطقه کردستان در اربیل دیدار کند.

دروغ بزرگ سال جدید میلادی

حسین امیر عبداللهیان، دستیار ویژه رئیس مجلس شورای اسلامی در امور بین‌الملل در توییتی ادعای رژیم صهیونیستی مبنی بر حمله قلبی سید حسن نصرالله را تکذیب کرد و در صفحه توئیتری خود نوشت: «ادعای صهیونیست‌ها مبنی بر بیماری و حمله قلبی سید حسن نصرالله دبیر کل حزب الله لبنان، دروغ بزرگ سال جدید میلادی است. بی تردید روزی که سید حسن نصرالله و رهبران مقاومت فلسطین در مسجدالاقصی نماز خواهند گزارد، صهیونیست‌ها وجود ندارند.»

اسماعیل بخشی ضرب و شتم در ایام بازداشت را رد کرد

فاطمه سعیدی، سخنگوی فراکسیون امید مجلس به ایسنا گفت: اسماعیل بخشی، در جلسه‌ای برای رسیدگی به ادعاهایش صراحتا اعلام کرد در طول ایام بازداشت مورد ضرب و شتم واقع نشده است. وی مدعی ضرب و شتم در محل نگهداری اولیه در شهرستان شوش و هنگام انتقال به اهواز بود. مسئولان وزارت اطلاعات خوزستان نیز وقوع درگیری هنگام انتقال متهم به اهواز را تایید کردند اما گفتند این درگیری طرفینی بوده و به شکل ضرب و شتم متهم توسط ماموران نبوده است.

خبر

آیت‌الله استادی، عضو شورای عالی حوزه:

مراجع بالاخره بگویند حوزه پول بگیرد یا نگیرد

آیت‌الله رضا استادی، عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه گفت: حوزه در عین عظمت مشکلاتی دارد. این مسئله دولتی شدن یا نشدن مسئله‌ای شده است. بالاخره حوزه اگر بخواهد اداره شود مخارجی دارد و مراجع توان پرداخت مخارج را ندارند و مرتب هم مراجع می‌گویند که باید مستقل باشد. خب این باید حل شود اگر باید پول بگیرد و یا نگیرد بگویید.

وی در آیین بازگشایی و افتتاح بخش‌های جدید کتابخانه آیت‌الله‌العظمی گلپایگانی برگزار شد، گفت: مادیات در حوزه غالب شده است. در حوزه اختلاف طبقاتی نبوده است. اما الآن امروز رو به جای بدی می‌رویم. طلبه آمده است پیش من می‌گوید ۷۰۰ تومان شهریه می‌گیرم ۱۰ میلیون داده‌ام و در پردیسان خانه‌ای ۴۰ متری و ماهی ۵۵۰ تومان اجاره می‌دهم.

وی ادامه داد: یک جمله‌ای باید به آیات عزیز عرض کنیم. بالاخره باید این عائله رو اداره کنیم یا نه. هی جمعیت زیاد کنیم اداره نشود جوابگو نیست. الآن این شهریه زندگی طلبه‌ها را اداره نمی‌کند. الآن ما باید عائلمون را اداره کنیم. طلبه گرفتار کرایه خونه و دیگر چیزها است و اگر اصلاح نشود به جای خوبی نمی‌رسد.

این استاد حوزه علمیه تصریح کرد: حوزه در عین عظمت مشکلاتی دارد. این مسئله دولتی شدن یا نشدن مسئله‌ای شده است. بالاخره حوزه اگر بخواهد اداره شود مخارجی دارد و مراجع توان پرداخت مخارج را ندارند و مرتب هم مراجع می‌گویند که باید مستقل باشد. خب این باید حل شود اگر باید پول بگیرد و یا نگیرد بگویید.

وی افزود: نمی‌شود هم بگیریم و هم نباید گرفت. اگر حل نشود مشکل داریم. ما چند نفر از طرف مراجع مورد تأیید قرار گرفتیم که در کار حوزه دخالت کنیم و هر موقع خدمت آقایان می‌رسیدم می‌گویند که حوزه باید مستقل شود. ولی چطوری باید مستقل شود یا باید بفرمایند سخت نگیرید تا هر جا شد یا این‌ها روز به روز حل شود. الآن باز بحث بودجه مطرح می‌شود که چرا گرفت و نگرفت و ...

آیت‌الله استادی تاکید کرد: مسئله معیشت طلاب باید حل شود. معیشتی که رهبری گفتند که دولت حواسش به معیشت باشد اینجا هم همین طور است که حواس‌ها به معیشت باشد.